

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Streljanje proti toči.

Že od nekdanj so imeli po nekaterih vinorodnih krajih — posebno po Hrvaškem in Štajerskem — vinogradniki navado, da so ob času bližajoče se nevihte proti toči streljali. Posluževali so se možnarjev, pa tudi pušk, da, še celo le samokresov, katere pa so mnogokje basali z blagoslovljenim smodnikom. To je bila seveda bolj iz verskega kakor iz gospodarskega nagiba vpeljana navada. Pred kakimi 16. leti prišel je pa na Štajerskem, in sicer v bližini Celja, nek vinogradnik — Štigger se piše mož, ako se ne motimo — na misel, da bi utegnulo streljanje proti toči res pomagati, to je, nastanje toče zabraniti, ako bi se proti pretečim oblakom streljalo s posebnimi strelnimi pripravami. Omislil si je posebno velike možnarje z nastavki, to je, več metrov visokimi, takozvanimi zvočnimi cevmi ali pravzaprav zvočnimi „trahtarji“. Te zvočne cevi imele so namen, strelni zvok (pok) kar le mogoče visoko proti oblakom voditi ter tako oblake vznemiriti, recimo pretresati, kar naj bi imelo to posledico, da ne bi se mogla toča tvoriti. Sreča je res hotela, da parkrat, ko so ob času preteče nevihte iz takih strelnih priprav streljali, toče ni bilo, pa ne bi je bilo prav gotovo tudi, ako bi se ne bilo proti oblakom streljalo.

Par takih navideznih uspehov se je potem po časnikih v svet raztrobilo, in streljanje proti toči se je pričelo širiti po vseh vinorodnih deželah. V kratkem času so bile vse vinorodne dežele s to novotarijo takorekoč preplavljene, dasiravno so fiziki in meteorologi bili enoglasne sodbe, da je streljanje proti toči popolnoma ničevno, to je, nehasljivo delo. Streljanje proti toči postalo je v malo letih takorekoč moderno, in to modo so tudi vlade z velikimi državnimi žrtvami začele preizkušavati. Največ je storila v tem oziru Italija. Tam je sestavilo kmetijsko ministerstvo l. 1902 posebno komisijo, kateri je bil senator Blaserna na čelu. Ta komisija je izvolila za temeljite tozadevne poskušnje v beneški provinciji, v okolici Kastelfranko, kjer toča največkrat pada ter velike škode povzroča, 6000 hektarov velik prostor. Tu je nastavila 200 najboljših strelnih priprav od tvrdke Karol Greinic-ovi nečaki v Gradcu na Štajerskem. Za strelne štacije izvolilo se je za polovico gostejša mesta, nego so to za streljanje proti toči vneti možje za potrebno smatrali. Vporabljene možnarje basali so s 180 grami smodnika. In ko so pozneje postali moderni kanoni, katere so namesto s smodnikom z acetilenom basali, postavili so

i teh 22, nabavljenih pri tvrdki Maggiora v Padovi. En tak kanon je imel kar 14 metrov visoko zvočno cev. Vso to italijansko napravo se je v sestanku posebne internacionalne konference, sklicane leta 1902 od našega avstrijskega ministerstva, v Gradcu jako hvalilo. Profesor Pochettino, kateri je streljanje proti toči pri Kastelfranku vodil in v pričo mnogoštevilnih izbranih oseb poskušnje vršil, izjavil se je pa, da niso bile izvršene poskušnje nikakor ugodne, streljanje proti toči priporočajoče. Poskušnje, izvršene l. 1903 in 1904 bile so istega vspeha, namreč ničeve.

Razum možnarjev so začeli v to svrho rabiti tudi posebne rakete, osobito na Francoskem. Tvrdka Aulagne v Monteux ponudila je raketo, katera se je od 900 do 1200 metrov visoko dvignila ter se v tej visokosti prav v oblakih razletela — pa tudi njen uspeh je bil ničev. Senator Blaserna naprosil je nato italijansko vojno ministerstvo, da bi se mu dalo na razpolago 5 do 10 kilogramov težko papirnato bombo, katero naj bi se v visokost 1000 metrov pognalo, da se tam razleti. Ministerstvo mu te prošnje ni uslišalo, pač pa mu je dalo na razpolago en kanon s popolnoma gladko cevjo. Nek Marazzi, izboren pirotehnik v Rimu, je napravil za ta kanon 8 kilogramov težko bombo, katero je bilo mogoče 800 metrov in še više v zrak ustreliti, kjer se je šele razletela. V letu 1906 spustilo se je 250 Aulagne-jevih raket in 60 Marazzijevih bomb v zrak, toda brez vsega vspeha. In tako smo dospeli, skončuje senator Blaserna svoje poročilo, do sklepa, da tudi ta poslednja, za boj proti toči izumljena sredstva, niso imela nikakega vspeha, in zato svetujem z najmirnejšo vestjo ter najpopolnejšim prepričanjem ministerstvu, da se neha s poskušnjami. To se je tudi zgodilo. Naše avstrijsko poljedelsko ministerstvo je vse daljne podpore za poskušnje streljanja proti toči že ostavilo in odreklo. In tako smo dospeli konečno vendar do tega, da je vse streljanje proti toči bila le ničemarna poskušnja, katero so smatrali fiziki in meteorologi že v prvem pričetku smešnim. Izdelovalcem strelnih priprav je bila pač ta skušnja dobro došla, kajti zaslužili so si čuda denarja. Streljanje proti toči nehale se bode torej, kakor je pričakovati, tudi po Dolenjskem. —1—

Zakaj se je čebelorejo po Dolenjskem opustilo.

Čebelarstvo ali čebeloreja je bila nekdanj po Dolenjskem jako razširjena kmetijska ukvara. To nam dokazuje dejstvo, da se nahaja še dandanašnji skoraj pri slehernem gospodarstvu čebelnik, toda — že leta

in leta prazen. Dosti čebelnikov se nahaja pa tudi že za drugo porabo izkoriščenih, na primer za svinjake. Dosti čebelnikov se je pa tudi že kar podrlo, ali so pa v razpadanju. Med poslednjimi se nahaja tudi že velikanski čebelnik nekdanjega posestnika male grajščince v Šent Joštu pri Novem mestu, gospoda Fr. pl. Langer-ja. Ta čebelnik je bil svetovno znan, kajti iz njega razpošiljalo se je v svojem času, — približno pred 30 leti še — vsako leto več sto rojev na vse strani sveta, tudi v Ameriko. Ta čebelnik je bil takozvani trgovski čebelnik, kajti poglaviti njegov gospodarski namen ni bil ležec v pridobitvi medu in voska, ampak v pridobitvi kar le mogoče dosti rojev, katere se je, kakor že rečeno, daleč po svetu razpošiljalo. Naša kranjska čebela je zaslovela namreč pred dobrimi 60 leti jako po svetu, in to zaradi njene izredne plodovitosti, in pa istotako izredne pridnosti ter krotkosti.

Vsak nemški in druge narodnosti čebelorejec se ni smatral za pravega strokovnjaka, ako si ni nabavil kranjskih čebel. In tako so nastali na Kranjskem trgovski čebelniki, kakoršnih dva se nahajata še dandanes na Dolenjskem, namreč eden v Podsmreki pri Višnji gori (nekdaj pl. Rotšicev), eden pa v Grosupljem, oni mladega gospoda Košak-a. No na Gorenjskem nahaja se pa tak, po celem svetu poznati čebelnik v Mojstrani, kjer ga je ranjki slavni čebelorejec Ambrožič ustanovil. Trgovski čebelnik pl. Langer-ja v Šent Joštu je bil tako velik, da je bil za njegovo oskrbovanje posebni „čebelar“ nastavljen, kateri je imel svoje pomočnike. In še dandanašnji se pravi neki gostilni v Kandiji „pri Čebelarju“ to zato, ker je bil oče zdajšnjega, obče jako spoštovanega gostilničarja navedene gostilne, pri pl. Langerju za „čebelarja“ v službi.

Zanimivo je gotovo zvedeti, zakaj da se je čebelarstvo po Dolenjskem prav za prav tako opustilo. Stari možje, kateri so se nekdanj sami z čebelarstvom ukvarjali pa to opustili, pravijo, ako se jih praša zakaj da so čebelorejo opustili, da „muha ne da več kruha“. Nekdaj, tako pravijo taki možje, ni bilo treba družega dela z čebelami, kakor roje ugrebsti, in medu je bilo čuda. Dandanašnji pa se ne pride z čebelami naprej, one se nikakor tako ne pomnožujejo kakor so se nekdanj, kajti malo rojijo, in po rojenju gredo pa materni panji — starci — najrajši pod zlo, ker se izrojijo. Da je pa temu tako prišlo, pripisujejo stari čebelorejci hudim sapam, vetrovom, katerih nekdanj baje ni bilo. In temu je res tako.

Ob času, ko bi potrebovale čebele ravno najlepši, najmirnejši vreme, to je ob času največje pomnožitve in temu sledečemu rojenju; torej koncem aprila, začetkom maja mesca vlada po Dolenjskem sleherni leto, skoraj dan za dnevom silni zapadni veter. Ta veter nastane okolo 9. ali 10. ure zjutraj, ter razsaja tako do 3. ali 4. popoldan, dostikrat pa tudi kar do večera. In ta veter vničuje čebele kar strašansko. Ob čisto lepem mirnem vremenu se podajo na pašo, povrnitev domov zabranjuje jim pa silni zapadni veter. In tako je vsak dan manj čebel v panju, pomanjkuje jih posebno za valenje in krmenje zalege. Posledica temu je, da ostanejo materni panji starci, ko izrojijo radi brez zadostne množice čebel, tako da

niti zalega na dan ne more, in oni gredo podzlo. Podzlo gre pa tudi dosti rojev. Vprašanje nastane pa zdaj, od kod pride pa to, da so dandanašnji zapadni vetrovi po Dolenjskem v spomladi skoraj vsakdanji, in da so tako silni, kakor nekdanj niso bili? — Ali se je znabiti po Dolenjskem podnebje spremenilo? Da, temu je tako, podnebje se je spremenilo in kdo ga je spremenil? — Železnica! Kakor se vidi to neverjetno, da skoraj kar smešno, je pa vendar resnično, stvar je namreč takale. Mesca aprila, maja, nastaja že od nekdanj vsako spomlad, na adrijanskem morju, in to vsled neenakomernega согrevanja zraku nad morjem in nad obrežjem zemlje, hud veter, kateri od zapada proti vzhodu brije, torej čez Kras proti Notranjski. Vipavci imenujejo ta veter štvivanšek ali mornik. Štvivanšek zato, ker brije od Sv. Ivana pri morju čez Kras v vipavsko dolino, mornik pa zato, ker veje (piha) od morja. Dokler ni bilo še južne železnice na Notranjskem, no in tega je zdaj ravno 60 let, bilo je Notranjsko, med Krasom in Dolenjsko ležeče gorovje, z gostim in visokim gozdovjem obraščeno, in to je varvalo Dolenjsko pred zapadnim vetrom mornikom tako, da je bil ali le malo ali pa celo nič občuten. Južna železnica odprla je pa lesno trgovino. Visoke ter goste notranjske gozdove se je pričelo kar skraja izsekavati, železnica je njih les osobito proti Reki, Trstu odpeljala in ga odpeljuje še dandanašnji. Posledica temu pa je, da nadomestuje nekdanje visoke in goste notranjske gozdove le mlad še nizki naraščaj, kateri pa Dolenjsko pred zapadnim vetrom, mornikom, nikakor tako varvati, tako ščititi ne more, kakor jo je nekdanj pred šestdeseti leti, ko so stali tam še mogočni gozdovi, to osobito na snežniku (Šneperku). Torej se je dolenjsko podnebje v zadnjih šestdesetih letih, kar se zapadnega vetra tiče, istinito močno predrugačilo in to v odločno škodo čebeloreje.

Je pa še nekaj, kar prouzročuje, da dandanes „muha ne daje več kruha“ in da se je vsled tega dolenjska čebeloreja močno opustila, in to je pomanjkanje obilne paše v jeseni, od kar se je nekdanjo domačo črno ajdo nadomestilo s sivo francozko. Siva ajda, ni niti približno tako medovita, kakor je bila nekdanjša črna, in od tod izhaja, da čebele panjov nikoli popolnoma ne napolnijo, kje šele, da bi napolnile tudi škatle vrho panjov, katere so bile nekdanj sploh v rabi, dandanašnji se jih pa niti ne pozna. Kako čudo torej, da so dolenjski kmetovalci čebelorejo tako opustili, kakor je dandanes opuščena, ko se z njo skoraj le Kočevarji še bavijo. —1—

Spomladna paša — njene slabe in dobre strani.

Pri nas je navada, da se živina spomladi pase. Ta paša ima marsikaj dobrega. Živina pride iz zaduhlih hlevov po dolgem času zopet na prosto, na svežo krmo, ki živini silno močno ugaja. Ugaja ji pa tudi sveži zrak in hoja na prostem. Vse to vpliva zelo ugodno na dober počut živali. Vse to so velike prednosti, ki jih ima spomladna paša v naših razmerah. Ali spomladna paša ima pa pri nas tudi svoje manj ugodne ali slabe strani. Prva slaba stran je to, da dobi živina po naših spašnjih premalo krme. Prostori, ki se rabijo za to pašo, so tako slabo obraščeni, tako pusti in iz-

hojeni in tako zanemarjeni, da dobi živina na njih dosti premalo živeža. Na teh pašnikih se živina češče bolj moti in izprehaja kakor pa pase. Najboljši dokaz, da je res tako, je živina sama. Na teh pašnikih vidimo navadno sestradano in lačno živino tavati. Nič boljše ampak še slabša je v tem pogledu spomladna paša po gozdih in sicer zaradi tega, ker se dela s tako pašo škodo pri gozdnem drevju. Slaba stran spomladne paše je pa tudi to, da se zgubi na paši, na poti tja in nazaj, veliko gnoja, ki nam pri našem ravnanju prav nič ne zaleže na pašniku. Ko bi ta gnoj doma ostajal, ko bi z njim dobro ravnali, pa bi se dalo toliko krme pridelati, da bi ne bilo treba goniti lačne živine pre-zgodaj iz hleva. Spomladna paša je v naših razmerah prisiljena in za to je slaba. Pri nas strada živina najprej v hlevu, zlasti proti koncu zime, in potem še pri spomladni paši. Zato bi bilo pa veliko bolje, ko bi skrbeli za zadostno pridelovanje krme in ko bi opustili „prisilno“ pomladansko pašo, ki v naših razmerah spričo naštetih nedostatkov bore malo koristi. Pridelovanje obilne krme v zvezi s hlevsko rejo, to je vodilo, po katerem se moramo ravnati, ako hočemo povzdigniti našo živinorejo in zboljšati vrednost naše živine. Pridelujmo tedaj več krme in skrbimo za potrebni gnoj, ki močno pomnožuje pridelke na krmi. —r—

Umetna gnojila za ajdo.

Po dosedanjih izkušnjah se priporočajo tudi za ajdo umetna gnojila. V tem oziru se je doseglo posebno lepe vspehe z rudninskim superfosfatom. Pognojena ajda je bila veliko bolj polna, zrnje samo pa bolj težko kakor pri ajdi, ki ni bila pognojena. Kmetijska podružnica v Novem mestu je pripravljena tudi za ajdo preskrbeti potrebna umetna gnojila, ako jih gospodarji pravočasno naroče in zaarajo, in sicer hoče posredovati nakup rudninskega superfosfata, ki stane v Ljubljani letos 7 K 75 vin. 100 kg. Seveda bi se moralo oglasiti toliko naročnikov, da bi se lahko naročil cel vagon, kajti le v tem slučaju se vožnina iz Ljubljane do Novegamesta zniža. Rudninskega superfosfata se rabi po 25 kg za vsak mernik posetve. Kmetijska podružnica bi ga oddajala seveda le v celih vrečah po 100 kg, sprejema tedaj le naročila na najmanj 100 kg in zahteva, da se naročila primerno zaarajo. Naročila se sprejemajo do 15. junija t. l. Došla gnojila se bodo določenega dne, ki se bo pravočasno naznanil, razdelila na novomeškem kolodvoru med naročnike —r—

Politični pregled.

Ko to pišemo, se vrše volitve, prvič na podlagi novo-vpeljane splošne in enake volivne pravice. O izidu volitev bomo poročali na drugem kraju, kar bomo izvedeli do sklepa lista. — Volivni boj je bil nepopisno hud; na Dolenjskem, osobito v 11. okraju (Novomestno-Črnomelj-Metlika) pač ne, dasi so se tudi tukaj za „špas“ oglašali razni protikandidati, a jih ni noben pameten človek smatral resnim, kajti proti kandidatom tako izborna organizovane S. L. S. nastopiti je pač le za — predpust! Toda drugod, na Notranjskem, pred vsem pa v Ljubljani, je bil volivni boj zares hud. Zlasti pa so ljubljanski liberalci pokazali svojo pravo barvo; njih

moč je le še v nasilju in surovosti, njih načel in programa itak noben razsoden človek niti ne povoha več, da, premnogi dostojni in pametni možje te stranke obsojajo lopovsko početje ljubljanskih liberalcev. Najeta in napojena tolpa je pobila na škofovem dvorcu 17 šip in več kamnov je priletelo skozi predrte šipe v prostore prvega nadstropja, tudi v stolnico — ki je ta večer praznovala 200 letnico posvečenja — so metali kamenje, vmes pa žvižgali in tulili kot obsedeni, potem pa je šla ravno ta tolpa napraviti ovacijo županu in kandidatu Hribarju; policija se za te izgrede ni dosti menila. Da naši, koder so bili napadeni, niso mirno držali, se ume, in bi bili tudi nespametni, ko bi bežali pred takimi ljudmi: z roko se jih podučiti, da je prva prepovedana, a druga ne. Seveda liberalni listi lažejo, da so naši napadali, tega pa ne povedo, da so se le branili. Posebna čast za Ljubljano ti dogodki niso. Za varnost, red in svobodo je poskrbelo orožništvo, ker se na policaje ni bilo zanesti. Tudi kočevski Nemci so na tak surov način pokazali svojo nemško izobrazbo, s katero se tako radi bahajo. Agitatorje „kmečke zveze“, ki zagovorja krščanska načela, so napadali in duhovniki niso bili varni lastnega življenja. Za kneza je samo mesto Kočevje, kmetje pa ne marajo zanj.

Minister za zunanje zadeve Aehrenthal se je mudil v Berlinu, bil v avdijenci pri nemškem cesarju, ter se razgovarjal z raznimi vplivnimi nemškimi politikami. Medsebojni obiski raznih vladarjev zadnji čas so nagnili ministra do tega koraka. Naši vodilni možje vidijo srečo države v zvezi z Nemčijo. Če bo res, bo pokazala zgodovina.

Naša deželna bramba dobi svoje topništvo.

Po končanih volitvah se zopet začno pogajanja radi avstro-ogrske nagodbe.

Novi državni zbor se bo sešel 18. junija.

Pristaši S. L. S. so zmagali pri občinskih volitvah na Vrhniki in tudi na Bledu, ki je do sedaj veljal za trdnjavo liberalcev.

Na Rumunskem so razpustili obeh zbornici in bodo imeli nove volitve.

Španska kraljica je povila princa, zato vlada veliko veselje v vsem kraljestvu.

Ruska дума je po mnogih viharnih sejah dovolila vojaške novince za l. 1907.

Na Kitajskem se pojavljajo nemiri, naperjeni zoper kristjane.

LISTEK.

Spomini starih dnij.

VI.

(Konec.)

Dela za Janeza se ni zmanjkalo, imel je bolj „sörtno“ delo; ako je kaka gospa onega vojaka prosila, da bi ji šel kaj drv nasekat, ni odrekel, obljubil je, a šel ni, ampak Janeza je pošlal, in Janez je razbijal po grčah, sekal in pljuval, da se je drvarnica tresla. Za razkladanje pri težkih vozovih, zabojeh, barigljeh ali kaj tacega je bil Janez mojster, preoblekel se je v civilno obleko, žganc v ustih, se enmalo pridušil, pa je šlo z voza kakor bi lilo. Z našimi vozniki, ki so iz Ljubljane in Krškega blago vozili, je bil dobro znan, vedel je tudi dneve, kak čas bo voznik iz Ljubljane prišel, ali bo prišel s srednjim, ali z velikim, težkim vozom. Ko so zložili, je bilo dosti pijače in cvenka, Janez si je pa pri „Baronbirtni“ boljše večerjo privoščil.

Ker pa Janez tudi ni na glavo pal, se mu je pa čez čas le nekoliko čudno zdelo, kako je to, da on mora le težka dela opravljati, onadva se pa v kaki kuhinji vrtita in kaj boljšega obereta, tudi imata boljši in lažji zaslužek; zakaj njega nobena gospodinja v kuhinjo ne prosi? si misli. Neki dan le vpraša Gregorja, kaj da je to. Gregor pravi: „Veš Janez, saj ne boš zameril, te ne marajo.“ „Zakaj ne?“ „Imaš prevelik žganc v ustih, preveč pljuješ.“ Janez pravi: „Nisem žaljen zaradi tega, tega pa ne pustim, če mi prav celo mesto dajo, bom pa pri svojem delu ostal.“ Neki trgovec vpraša Janeza, ali bi se hotel lotiti njegov magacin pospraviti. On mu obljubi. Dal mu je staro civilno obleko in začel je pospravljati, znosil je na dvorišče starinske stvari, na pol gnile za- boje, smetij in pajčovin ni manjkalo, dela imel je dosti, plesnobe se je navžil, spravil je vse v red, trgovec ga je dobro plačal. Janez je trdil, da je ta magacin bil zadnjič počeden, ko se je pisalo 1799. Mogoče je prav imel. Neki krčmar je imel vino v gori kupljeno, dan za točiti je bil določen, a krčmar zboli, namesto v goro je šel v posteljo. Prišel je eden onih vojakov na kozarec vina, krčmarica začne mu tožiti, da bi moral jutri njen mož v goro iti točiti, a mož ji je zbolel, ne ve kaj hoče sedaj; kmet čakal bo v gori, gotovo kaj pripravil bo, in to mi je kaj težko. Vojak pravi: „Povejte očetu, ako mu je prav, rekel bom Janezu, šel bo on, vaje je, je bil že večkrat pri točenju, on vam bo gotovo vse dobro naredil.“ Žena vpraša moža. Mož pravi: „Naj Janez k meni pride, da se zmeniva. Janez gre v sobo h krčmarju, pove mu za goro in zidanico, koliko je barigelj, koliko merijo, da mu denar za „šenkilo“, pove, koliko naj da. Janez pravi, „oj oče, vsaj imam to že vse v „grif“, vsaj se spoznam in vaje sem že tudi.“ Dal mu je nekaj jedil saboj. Krčmar še pravi: „Torbice za jedila nimam, Janez pravi: „To nič ne stori, vzal bom svoj „brodsak“ kakor po navadi. Janez naroči drugemu vojaku, da ako pride jutri kaka prememba s-„frankarije“, da naj on namesto njega odpravi in naj pove, da ga ne bo, ker je zadržan in ima drugo važno delo. Vojak pravi: „A to bomo že mi odpravili“, bilo je vse dobro. Janez drugi večer z vinom pride, zložili so, v kleti je vse vredil, šli so k večerji, nekoliko se pomudili, on je še tudi kako zinil, in tako je bil krčmar te skrbi rešen in z Janezom zadovoljen.

Pustimo za nekoliko onadva vojaka in pomudimo se še pri Janezu. Slišali boste še, da je različna dela opravljal. Tisto leto zbolel je nagloma neki gospod in kmalu umrl, gospa je silno žalovala in toliko bolj, ker so zdravniki izrekli, da je to nalezljiva bolezen, in gospod ne sme doma ležati, ampak v mrtvašnici in imeti stražo do pogreba. Gospa pokliče staroga grobokopa, ako bi on šel v mrtvašnico na stražo. On pravi: „Moja služba me veže, da moram iti, ali sam ne bom; dajte mi tovariša.“ Gospa pravi, le dobite ga. — Povprašal je mnoge, a nobenega ni veselilo iti, bali so se nalezljive bolezni. Nekdo reče grobokopu, naj vojaka Janeza vpraša. Res ga vpraša. Tudi Janezu ni šlo od srca, a obljubil je pod pogojem (po zimi je bilo): peč se mora kuriti, plačilo dobro, steklenico žgajna, nekaj zavojev tobaka. Proti večeru gresta grobokop in Janez k gospej, da bosta stražo v mrtvašnici nastopila. Grobokop pove gospej Janezove pogoje, gospa storila je še več; zdržala sta do pogreba. Oba bila sta dobro plačana in postrežena. Janez pravi grobokopu: „Meni je vse eno, živ ali mrtev, samo da imam žganc pa šnops in dobro plačilo, kaj hočem še več? Grobokop pravi: „Ako bi se še kaj enacega pripetilo, da bo njemu pštedal in po njega poslal, Janez pravi: „Samo glas mi dajte, bova sama vse odpravila, samo da dobim „uno“, že veste. — V neki lekarni je zbolel hlapec, lekarnar vpraša Janeza, ako bi on hotel za nekaj dni v lekarni pomagati? On obljubi. Pride v lekarno, dela je bilo dosti, lekarnar da mu velik možnar, da je zelišča tolkel. Na ta možnar je Janez tri dni klinkal, kuhal zdravila, mešal naza- zila, Janez povedal je onemu vojaku, da naj onadva njegov delo te dni odpravita, da je zadržan, da imajo bolniki večjo silo kot „eksekucijon“ in boljše plačajo. Čez tri dni je hlapec ozdravil in Janez je šel, lekarnar mu ta čas ni dovolil žganca imeti, to je bil zanj hud post. Janez je rekel, da so bili ti dnevi dolgi, hudega duha se je nalezl ter pravi: „latinska kuhinja, to ni špas“. — Čez nekaj mesev se Janez in gro- bokop zopet pri delu snideta. — Bilo je poletni čas, vročina

velika, umrla je neka obilna gospodinja. Grobokop ima zraven sebe še tri pomagače, a za ta pogreb manjkali so mu vsi trije; eden je nekega „šuperja“ gnal, drugi je bil bolan, tretji je bil v mlavni in ni mogel pustiti, stari grobokop je v veliki zadregi, spomnil se je na Janeza, vprašal ga je, če bi on hotel iti ženo v rakev djet in na pokopališču zagrebst. On pravi: „Preoblekel se bom civil, šel bom.“ Grobokop pravi: „Se dva mi manjkata: Janez pravi: „Oče, to vam ni treba nič skrbeti, dobil ju bom jaz.“ „Ja kje? vse je v delu, ni jih dobiti.“ Janez pravi: „Jaz pa vem, da jih bom dobil, v neki mali krčmi imajo berači svoje prenočišče, tja grem. Janez še v vojaški obleki nastopi ostro v krčmo, najde za mizo pet be- račev pri vinu ter pravi: „Vsi vstanite.“ Berači ga pogledajo. „Ta ravni stopite sem, ta krulovi ostanite za mizo.“ Bila sta dva ravna. Pravi: „Vaše bisage tukaj pustite, imam za vas „dinst“, greste z menoj, pijače boste dobili in plačilo.“ Berači prestrašeni grede z Janezom; pelje jih v hišo žalosti, on pa gre se preoblečt. Kmalu pride nazaj. Ker je pa človek uboga para na svetu, v življenju trpi, po smrti smrdi, tako je bilo tudi pri ti debeli gospodnji. „Duh“ je bil hud, djali so to pre- stali, položili so jo v grob in zagrebli. Po pogrebu šli so v krčmo poplahnit in plačilo razdelit. Janez pravi: „Hud duh je v lekarni in to ni lahak posel, ali za grobokopa je gotove čase še težje, ne eno kot drugo se mi ne dopade, najbolje je, četudi težavno, na prostem delati in sveži zrak srkat.“ Pri- trdili so mu berači in grobokop, da Janez resnico govori. — Janez se pa tudi visocega stolpa ni ustrašil, on je dobro znal pritrkavati, stari cerkovnik je Janeza najel ob gotovih sve- čanostih za kake glavne procesije, da je on pritrkaval, Janez je rekel: Znam zvonove tako ubrati, da mi pojo kot bi polko igral, torej je bil Janez za vsako delo poraben, če ga tudi v kuhinji niso marali.

Sicer ni lepo ali opomniti moram še, da je bil Janez v zvoniku tudi včasih nekoliko muhast, rad je na mimogredoče iz zvonika na kakega pljunil; nekoč je dobil mož na sukno ši- roko mokro fliko, mož se jezi, Janez se mu smeja ter se oglasi: „Oče, če imate korajžo, pa vi name kaj gor spustite.“ Janezu se je to dobro zdelo in pravi: „Pa dajmo še eno zabrenkati.“ Meščan.

Piše se nam:

Iz Mirne peči. Lepa cerkvena slovesnost se je vršila na praznik vnebohoda Gospodovega v naši župni cerkvi, namreč blagoslovljenje kipov presvetega Srca Jezusovega in presladkega Srca Marijinega. Na občeznani neumorni in vzgledni vpliv prečastitih gospodov duhovnikov na svoje farane vzbudil je še prav posebno pri Marijini družbi posnemanja vredno misel, da se nakupita omenjena kipa s pomočjo milodarov družbe in s prispevki vseh župljanov. S posebno pridnostjo nabirala je Marijina družba potrebnih novcev pri za vse lepo in dobro vnetih in radodarnih Mirnopečanih. V najkrajšem času je bil denar skupaj, naročili so se leseni kipi pri tvrdki J. Krajec nasl. v Rudolfovem. Obe sohi ste delo domačega umetnika Fr. Cibra v Kandiji. Akoravno sta oba kipa jako lepo delo, vendar presega kip presv. Srca Jezusovega glede umetnosti družega v veliki stopnji.

Na omenjeni praznik popoldne bile so tedaj te podobe slovesno blagoslovljene. Na povabilo Mirnopečanov prihitel je milostljivi in prečastiti gospod prošt novomeški dr. Elbert Seb. sam, da je izvršil blagoslovljenje ter tako s svojo navzočnostjo visoko povzdignil lepoto te redke slovesnosti. Vsi župljani, na čelu Marijina družba, smo mu iz srca hvaležni za izkazano čast in prav posebno še za njegov jedrnat in ginljivi govor. S v srce segajočimi besedami navduševal in ogreval je vse navzoče k trajnemu in prisrčnemu častenju in češčenju pre- svetih Src. Marsikatero oko videlo se je solzno in lahko trdimo, da je bila vsa ogromna množica navzočih ganjena in vneto do ljubezni Božjega in Marijinega Srca, katero je znal prečastiti gospod govornik tako mično in prikupljivo popisati. Naj bi milostljivemu gospodu proštu ta presveta Srca bogato po- plačala njegov trud in njegovo požrtvovalnost ob tej pri- liki! — Ostane tedaj ta slovesni dan vsem Mirnopečanom v v naj- lepšem spominu.

iz novomeške okolice. (Velika nadloga za kmeta.) Med razne nadloge, ki tarejo kmeta, spada tudi ciganska nadloga. To breme, ki ga imamo gospodarji po raznih dolenjskih okrajih, se čuti čim dalje huje. Kmet, ki iztežka izhaja in kateremu je gledati na vsak vinar, ne more dandanes mirno trpeti, da mu delajo cigani škodo po hostah in drugih zemljiščih. Kmet se zaveda in čuti čimdalje bolj, da je prikrajšan v svojih posestnih pravicah, da ne uživa tistega varstva, ki mu je po postavi zajamčeno in da trpi krivico, ker se pusti ciganom mirno uživati tujo last. Zato pa je skrajni čas, da se tudi pri nas glede ciganov kaj izdatnega ukrene in da reši kmeta te dolgotrajne nadloge. Zadnjič so hoteli kmetje iz G. pregnati cigane iz hoste. Cigani so se zoperstavili in ni dosti manjkalo, da ni prišlo do obžalovanja vrednega nastopa. Kaj nam je storiti? — Kako naj se posestniki rešimo te nadloge, ki se tuli zaraditega čim dalje huje čuti, ker se cigani po številu množe? — Naše mnenje je, da se morajo merodajne oblasti za to brigati. Pred vsem je občina poklicana, da skrbi za urejene razmere v svojem kraju. Kar ne more občina v tem pogledu storiti, naj store druge merodajne oblasti, ki so v to poklicane. Na vsak način je pa skrbeti, da kmetje ne trpimo škodo in da se nas popolnoma varuje pred to nadlogo, katero trpimo že itak predolgo časa. Ne zahtevamo družega, kakor da se varuje naša lastnina in da se nas po dolgem času že enkrat reši teh zajedalcev.

Kmet.

Domače vesti.

(Konferenca) sodalitatitatis Ss. Cordis Jesu se bo vršila za novomeško dekanijo binkoštni torek 21. t. m. ob 10. uri dopoludne v Šmarjeti.

(Osebne vesti.) Mil. g. Ivan Stariha, škof v Leadl, Južni Dakoti, Severni Ameriki, se mudi v Toplicah v svrhu zdravljenja; obiskal bode Semič, svoj rojstni kraj, dne 27. t. m. pa Novo mesto, koder bo ta dan gost mil. g. prošta, ter se isti dan odpelje proti Ljubljani v Rom. Predsednik graškega višjega dež. sodišča prebl. g. vitez Pittreich je v dneh od 9. do 11. izvršil vizitacijo okrožnega sodišča v Novem mestu. — G. župnik Plevaneč se je precej pozdravljen vrnil v Sotesko. Naj se skoro docela pozdravi!

(Šolske vesti.) Pismena matura na c. kr. višji gimnaziji v Novem mestu se začne 22. t. m., ustmena pa 18. julija; sklep šolskega leta bo 6. julija.

(Poročil se bo) 16. t. m. g. dr. Leopold Žužek, c. kr. vladni koncipist z gđ. Martino Slanc

(Volitve.) V Novem mestu je dobil g. dvorni svetnik Šuklje 47 izmed oddanih 69 glasov.

(Koze) se bodo letos stavile v novomeškem okrožju sledeče dneve: V torek, 11. junija v Prečini ob pol 2., v Mirni peči ob pol 4., na V. Kalu ob pol 5. uri popoldne. V sredo, 12. junija v Šmihelu ob 9., v Rudolfovem (dekliška šola) ob 10. uri dopoldne; na Ruprčvrhu ob pol 2., v Stopičah ob 3., v Podgradu ob 5. uri pop. — V Petek, 14. junija na Slatniku ob 1., v Brusnicah ob 2., v Orehovici ob 3., v Beli cerkvi ob 4., pri Zorkotu ob četrt na 6., v St. Petru ob 6. uri pop. Pregledovanje se vrši ob istih urah teden pozneje. V Rudolfovem, dne 14. maja 1907. Dr. P. Defranceschi.

(Na Gorjance!) Prvo letošnje duhovno opravilo pri sv. Miklavžu na Gorjancih bode v nedeljo dne 2. junija. Ob 10. uri sv. maša in pridiga.

(Volitve.) Za novomeški in črnomeljski okraj je bil izvoljen g. c. kr. dvorni svetnik Šuklje z 2464 glasovi. — Za Kočevje g. knez Auersperg z 1950 glasovi, (Obergföll 704 glasove). Za kočevski okraj g. Jaklič 2704 glasove. — V Ljubljani bo ožja volitev med Hribarjem in Kregarjem. Na Koroškem je izvoljen slovenski poslanec Grafenauer.

(Nesreča.) 16. m. m. je 17letni Anton Perko iz Vel. Cerovca vozil gnoj na njivo. Njegov očem Janez Sašek je bil tudi zraven. Na strmi njivi je Perko voz podpiral, da bi se ne zvrnil in Sašek je poganjal voli. Ker je bilo polzno, padel je Perko pod voz in prišel z glavo pod zadnje kolo, katero mu je glavo težko poškodovalo. Pripeljali so ga v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

(Ogenj.) 20. m. m. okoli 3. ure popoldne nastal je v šupi Franc Hervolja v Mirni peči št. 32 ogenj, kateri je v

kratkem času šupo, hišo, hlev in kozolec popolnoma pokončal ter 1600 K škode naredil. Zavarovalnina znaša 700 K. Otroke je soseda Ana Saje iz hiše, katera je že gorela, rešila. Domači ognjegasci so se potrudili na vso moč, da se ogenj ni razširil in tako še večje nesreče povzročil. Ogenj je povzročil 7letni sin poškodovanega Matevža Hervolja, kateri je bil še s štirimi mlajšimi otroci sam doma puščen.

(Ogenj.) Dne 14. t. m. ob polu 10 uri zvečer sta pogorela kozolca posestnikov Jakšeta in Čampata ob Krki nasproti Novem mestu.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Konjerejski odsek) namerava nakupiti več vročerkvinih in mrzlokvinih, 3–6 letnih plemenskih kobil (arabskega in angleškega, oziroma pingavskega plemena) za nakupno ceno 700–1000 kron ter taiste dobrim in zanesljivim konjerejem za približno ceno 400–700 K prepustiti, ako se dotični zavežejo, prevzeto kobilsko skozi 6 let za pleme rabi. Nadaljni pogoj je, da se sme dotična kobila pred šestimi leti le z dovoljenjem konjerejskega odseka, toda le zopet konjerejem na Kranjskem prodati. Konjerejci, kateri želijo eno ali več tacih kobil prevzeti, naj najkasneje do 1. junija t. l. to konjerejskemu odseku v Ljubljani naznanijo ter ob enem navedo, katerega plemena kobilsko želijo in katero vsoto približno so pripravljani za kobilsko dati. — (Važno za konjerejce na Dolenjskem.) Konjerejski odsek namerava v St. Jerneju ali v okolici napraviti tekališče (skupni pašnik) za žrebeta. Konjerejci se pozivljajo najkasneje do 1. junija t. l. pri konjerejskem odseku v Ljubljani zgledati, koliko žrebet namerava vsak na ta skupni pašnik poslati. Pogoje se izve od konjerejskega odseka v Ljubljani. — Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

— (Tečaj za pridelovanje krme.) Pridelovanje krme je v zvezi z živinorejo najvažnejša panoga domačega kmetijstva. Ovilna in dobra krma je glavni pogoj za napredek živinoreje, ki je v naši deželi glavni vir gospodarskih dohodkov. Ako zboljšujemo pridelke krme, zboljšujemo ob enem tudi živinorejo. Pridelovanje krme se da pri nas še v marsikaterem oziru zboljšati in tudi razširiti. Pogostoma se delajo pri nas napake tudi v tem pogledu, da se zaledinjenje njiv prepusti naravi (da se njive same obrastejo s travo), dalje da se seje sempir (seneni drobir) namesto dobrega travnega semena ali pa da se sejejo malovredne in slabe trave. Namesto goste ruše dobimo v tem slučaju redko in pomanjkljivo rušo, med katero raste plevel in slabe trave, ki kvarijo in znižujejo pridelek v vsakem oziru. Za zboljšanje košenj je treba, da se zlahne trave in detelje skrbno posejejo. Za tako setev je pa potreba, da poznamo dobre in slabe trave, da jih poznamo glede trpežnosti, nvanje rasti in tečnosti. Vse to se bo poučevalo v tečaju, ki se priredi 27. in 28. maja na Grmu. Zato pa vabimo vse, ki se želijo tečaja udeležiti, da se nemudoma prigrasijo pri vodstvu šole na Grmu.

— (Oddaja plemenskih prasičkov jorkširske pasme. C. kr. kmetijska družba v Ljubljani oddaja plemenske mladiče pod sledečimi pogoji: 1.) Prasički se oddajajo po 10 in tudi več tednov stari in sicer kakršne starosti se dobe. 2.) Cene prasičkom so za polovico nižje, kakor jih plačuje družba. 3.) Oddajajo se ali sami mrjaščeki ali pa svinjica z mrjaščekom vred. 4.) Kdor prasiče dobi, se mora pismeno zavezati, da jih obdrži za pleme, dokler bodo sposobni; da naznani odboru, kadar jih neha imeti za pleme; slednjič da bo pripuščal mrjasca tudi svinjam drugih gospodarjev. — Pri nas na Dolenjskem je pomanjkanje mrjascev, zato je potrebno, da skrbimo za nje, kadar se prilika nudi.

— (Grintave noge pri kokoših) Kokoši postanejo kakor podgromaste in šepave, ako se zarede na nogah „grinte“ ali pršice, kar poznamo na tem, da se napravi po nogah debela in razpokana skorja, ki izgleda kakor škrlup. Tako obolele noge se zdravijo s tem, da se mažejo s čopičem, ki se namoči v potroleju pomešanem s karbolno vodo. Priporoča se tudi, da se skorja zmehta z mazivnim milom in odrgne in da se mažejo noge potem še s kreolinovo mažo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Sl. kranjska hranilnica 100 K. Mil. g. prošt dr. Elbert za leto 20 K. Veleč. g. župnik I. Salehar za mesec april in maj 20 K. Gospa Foršek 2 K. Novo mesto in Kandija za mesec maj 38 K 50 h. G. Fr. Zupančič 5 K. Blag. g. ravnatelj Fr. Brežnik za 6 mesev 18 K. G. Fr. Možina, posestnik in trgovec 2 K. Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC,	4. maja	71	82	73	13	2
TRST,	11. maja	73	51	23	68	36

RAZGLAS. (142)

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bode dne 24. maja 1907 ob 11. uri dopoldne v mestni pisarni vršila dražba za oddajo pobiranja šotornine in prostornine ob sejnih in tržnih dnevih v Rudolfovem za dobo treh let, to je: od 1. junija 1907 do 31. maja 1910. Izklicna cena je 5150 K. Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 24. maja 1907 do 11 ure, katerim pa mora biti priložena varščina 10% izklicne cene v gotovini hranilnih knjižicah ali vrednostnih papirjih. Dražbeni pogoji so v pogled med uradnimi urami v mestni pisarni.

Mestno županstvo Rudolfovo, dne 6. maja 1907.

Lepo solnčno stanovanje

je za oddati v hiši rokodelskega doma v Novem mestu. Natančneje pri upravnistvu Dol. Novic. (96-0-4)

Stanovanje

obstoječe iz štirih sob in vsemi pritliklinami je s 1. junijem oddati v g. Bergmann-ovi hiši na Glavnem trgu v Rudolfovem. Natančneje ravnotam. (87-0-5)

Lepa prostorna klet, pripravna tudi za skladišče se odda v najem. Več pove upravništvo Dol. Novic.

Lepa bordorudeča baržunasta salonska garnitura,

obstoječa iz 1 zofe in 6 favteljev ter prostorna popolnoma opravljena poselska postelja s predalom za obleko (Tafelbett), se radi odpotovanja proda. ➡ ➡ ➡

Kje, poizve se pri upravnistvu tega lista. (123-0-2)

Mladi prepeličarji (145)

stari šest tednov, zelo lepi, rujavi in tigrasti, znamenite pasmi iz Češkega, so na prodaj pri H. Öhm Breitenau, Novomesto. Peski po 20 K, pesica 10 K.

V najem se takoj odda velika trgovina (146-3-1)

z mešanim blagom na zelo ugodnem prostoru na Šutni pri Sv. Križu na Dolenjskem. Več se izve v trgovini na Šutni, ali pa v trgovini g. A. Štanserja v Krškem.

Hiša z lepim vrtom

na glavnem trgu v Novem mestu št. 88 je na prodaj pod prav ugodnimi plačilnimi pogoji.

Hiša je v najboljšem stanu ter ima v pritličju lepo prodajalno, s zraven spadajočimi 3 sobami, kuhinjo in z vsemi drugimi pritliklinami. V prvem nadstropju so 4 sobe in vse druge potrebščine. Stanovanje ima razgled na trg in na drugi strani na vrt. Vrt je pripravljen tudi za stavbišče, ker leži na licu ulice. (148-0-1)

Natančneje pri gosp. S. pl. Sladoviču v Novem mestu.

Hiša št. 217 z vrtom

se takoj proda. Oboje leži pod kapiteljnom na prijaznem prostoru. Hiša je zidana, ima dve sobi, vežo, ki je ob enem kuhinja, in obokano klet. (120-0-2)

Natančneje pove upravništvo „Dolenjskih Novic“.

Mesečna soba ==

== v novi hiši št. 77. v Kandiji v mirnem kraju se takoj odda. Več se izve rayno tam. (121-0-2)

Hiša na prodaj.

Hiša št. 242 na Loki tik pod novo žensko bolnico v Novem mestu se proda iz proste roke pod prav ugodnimi pogoji. (84-0-6)

Več pri lastnici: Alojzija Pintar, gostilna „pri Lipi“ v Kandiji.

Dve prodajalni

ste za oddat v najem v Rudolfovem na Vel. trgu v hiši g. pl. Fichtenau.

Ravno tam se dobi več let staro (62-8-6)

žganje tropovec in drožnik v večji množini.

Hlevsko deklo ==
in hlevskega hlapca

sprejme proti prav dobremu plačilu kój v službo vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. (130-0-2)

Sl. občinstvu, gostilničarjem, kakor tudi čast. duhovščini uljudno naznanjam, da imam v svoji zalogi v Rudolfovem različna bela, rudeča in črna, pod vsako preiskavo zanesljiva pristna vina, kakor tudi mašna vina, katere dobivam le iz vinogradniške društvene kleti Buje Istra. Proti tem kvalitetam vina, kakor tudi cenam je izključena vsaka konkurenca.

Imam tudi zalogo Puntigamskega piva v sodčkih in steklenicah, kakor tudi raznovrstna žganja, vinski drožnik domačega pridelka liter 4 K itd., vse po jako vrednih cenah. V prav obilna naročila se spoštovanjem priporočujem

(150-3-1)

Jos. Jacaz.

GRUŠT

na prodaj, 8 in pol m dolg in 5 in pol m širok, se dobi po prav nizki ceni pri V. Kavšek,

(147-3-1)

Smolinja vas št. 11 Novomesto.

STANOVANJE

obstoječe iz treh sob in vsemi pritliklinami je iz avgustom oddati v hiši št. 9 v Kandiji. Natančneje v prodajalni Fr. Kastelic.

Na Peščeniku pri Gotni vasi p. Novo mesto je (110-3-3)

na prodaj nekaj posestva

za stavbo jako pripravno, obstoječe iz okolu 15 mernikov posestva njive in 3 voze krme. Več se izve v Gotni vasi št. 27.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Šmarnice.

Premišljevanja o Srcu Marije, napisal Ladislav Hrovat so še dobiti v nekaterih izvodih v knjigarni J. Krajec nasl v Novem mestu s poštnino vred po K 1-90.

Bukove prage (švelarje)

kupuje v velikih in manjših množinah do konec marca mesca 1908 po sledeči meri: 2-60 m + 24 cm + 14 cm (102-5-3) Jos. Samsa, parna žaga Ilirska Bistrica.

Na graščini Strugi se dobi vedno dobro vino domačega pridelka

od 56 litrov nadalje v vsaki množini po različnih nizkih cenah. Tudi vino za delavce po zelo nizki ceni je tukaj dobiti. (149-3-1)

Prodaja smrečinega lesa

v zelo znižanih cenah.

Prodaja se vsak drugi in četrti torek v mesecu pri tovarni na Gorjancu.

Večja oddaja lesa se preskrbi pri oskrbništvu Ruperčvrh. (4-16-10,

Posebno znižane cene so za: hmelne late in špiravce.

Odpadki lesa na žagi v Kandiji, trdega meter K 3, mehkega po K 2, žaganje 100 kg po 40 vin. Dobiva se izključno le po trgovini gosp. KASTELIC-a v Kandiji.

Dračje iz Ruperčvrha po K 5-20 meter, drva meter po K 6-80.

ŽENSKÉ LASE.

zmešane in rezane kupujem in plačam po najvišji ceni. Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila od 20 v naprej, prave francoske parfume, četke za zobe, Odol, Kalodont itd. Odlikovana tekočina Bayrum proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočam Ivan Svetec, (7-20-10) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Hiša v Žabji vasi št. 45

je iz proste roke na prodaj. Hiša ima 2 strani, 4 sobe, 2 kuhinji, lepo klet, šrambo in velik vrt. (108-3-3)

Hiša je pripravna za gostilno ali prodajalno.

Natančneje se izve pri sodarju v Žabji vasi.

Nova hiša na prodaj!

Blizu farne cerkve v Velikih Brusnicah je po ceni takoj na prodaj vsled smrti posestnice, lepa na novo, 1906. leta zidana hiša št. 114, v kateri je bila dobro obiskana prodajalna z vso opravno za trgovino, ter pripravna za gostilno. Hiša leži ob okrajni cesti. Pojasnila daje Franc Mrak, posestnik v Vel. Brusnicah št. 20. (138-2-1)

Vino lastnega pridelka se prodaja v graščini Bajnof pri Rudolfovem. (139-3-1)

Učenca za umetni mlin se takoj sprejme proti primernemu plačilu. (140-3-1)

Zglasiti se je pri C. Germ Rudolfovo.

Hiša št. 197 na Bregu v Novem mestu na prodaj. Hiša je še nova in z opeko krita. Cena se izve pri Matija Eršte na kolodvoru v Novem mestu. (143)

Zelnate sadike (144)

(Fiance), prav lepe in najboljše sorte, kakor kapus (glavato zelje), vohrovč, nad- in podzemne kolerabe je dobiti po 1 K 100 kom. pri opravniku na Grmu.

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

Aktiva.

Račun bilance koncem decembra 1906.

Pasiva.

		K	h					K	h	K	h
		Hranilnični zaklad.								Hranilnični zaklad.	
I.	Račun hipotečnih posojil	37,877.422	48			XXV.	Račun hranilnih vlog K 68,496.342 98				
II.	" posojil občinam in korporacijam	1,405.050	07			XXVI.	" hran. vlog starost. hranil. a " 622.993 99				
III.	" 3% občinskega posojila	574.532	36			XXVII.	" hran. vlog starost. hranil. b " 228.393 46	69,347.730	43		
IV.	" posojilnih obresti	383.905	07			XXVIII.	" obresti od posojil	187.880	58		
V.	" lombarda	7.860	—			XXIX.	" lombardnih obresti	30	38		
VI.	" obresti lombarda	148	08			XXX.	" menjicnih obresti	8.123	38		
VII.	" menjic	738.000	—			XXXI.	" zaloge	3,332.034	69		
VIII.	" obligacij	26,726.798	60			XXXII.	" zaklada starost. hranilnice	93	40		
IX.	" obligacijskih obresti	236.876	98			XXXIII.	" dobrodelnih darov	74.431	92		
X.	" zastavnice	209.173	57			XXXIV.	" upnikov	2,146.542	34		
XI.	" kreditnega društva	910.489	25			XXXV.	" ženske bolnice v Novem mestu	15.000	—		
XII.	" dolžnikov	2,419.408	72			XXXVI.	" ustanovnega zaklada	450	—		
XIII.	" prodanih posestev	3.575	88			XXXVII.	" gotovina zaloge	2.000	—		
XIV.	" predujemov	14.525	25			XXXVIII.	" izgube in dobička:				
XV.	" hranilničnih premičnin	11.252	97				Čisti dobiček:				
XVI.	" premičnin starega strelišča	820	—				hranilnega zaklada K 70.123 84				
XVII.	" zaloge	3,332.034	69				rezervnega " " 143.721 63	213.845	47	75,328.162	59
XVIII.	" blagajne	476.298	62	75,328.162	59						
		Rezervni zaklad.									
XX.	Račun obligacij	6,250.487	50			XXXIX.	Račun spec. rezervn. zaklada za kurzne				
XXI.	" obligacijskih obresti	19.656	67				diference	1,530.948	75		
XXII.	" posestev	2,920.893	49			XL.	" spec. rezervnega zaklada za pro-				
XXIII.	" blagajne	19.948	33	9,210.985	99	XLI.	" spec. rezervnega zaklada za po-	41.209	30		
		Penzijski zaklad.				XLII.	" rezervnega zaklada: lastno premo-	164.200	70		
XXIV.	Račun obligacij	553.000	—				ženje Kranjske hranilnice	7,474.627	24	9,210.985	99
	" obligacijskih obresti	1.866	66								
	" Kranjske hranilnice	11.381	60	566.248	26						
		Penzijski zaklad.				XLIII.	Račun lastnega premoženja koncem de-			566.248	26
							cembra l. 1906				
				85,105.396	84					85,105.396	84

Upravno premoženje koncem decembra 1906:

Hranilnični zaklad	K 75,328.162 59
Rezervni zaklad	" 9,210.985 99
Penzijski zaklad	" 566.248 26
Skupaj	K 85,105.396 84

Obresti za vloge: 4% — Rentni davek plača hranilnica.

" za hipoteč. posojila: 4¹/₂%; za hipoteč. posojila na Kranjskem do 600 K: 4%.

" za eskomptovanje menjic in lombard: 4¹/₂%.

Ravnateljstvo Kranjske hranilnice.

Gostilna **Ferlič**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7.

(52-05)

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10. - 5. ure.

PFaff

(2-12-10)

šivalni stroji

so najbolji za družinske potrebe, kakor: šivanje, vezenje in krpanje, nepresegljivi za obrtne namene, ter šivajo naprej in nazaj idoči. (Kugellager!)

Glavni zastopnik:

Franc Tschinkel,

Ljubljana, rotovski trg 9. — — — Kočevje, v gradu.

Prodajalka

dobro izurjena v mešani stroki, ki je službovala mnogo let na enem in istem mestu na deželi, ter ne pod 30 let stara in

učeneec

z dobrimi šolskimi spričevali, tudi nemščine nekoliko zmožen, iz poštene hiše, sprejmeta se

(103-4-3)

pri tvrdki J. Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave,

Karel Planinšek, Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgana kava; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepkega okusa. Najnižje cene za posamezne vrste in za najpriznanejše zmezi. (29-12-5)

Pošiljatve od 3 kg naprej poštine prosto.

Naznanjam, da sem prevzela v prodajo na svoj račun veliko zalogo vsakovrstnega

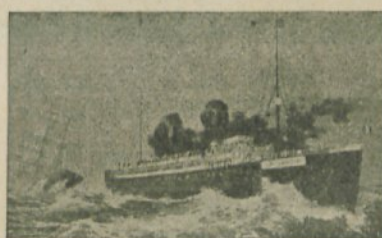
istrijsanskega vina na debelo.

Klet se nahaja v gosp. Mohorjevi hiši št. 209. Cene so zelo nizke, blago pa izborno dobro. Naročila se sprejemajo v Novem mestu v hiši št. 172, sv. Jurja ulica. (134-3-2)

V obilni obisk in velecenjena naročila se najvljudneje priporočuje

ANA JENEWEIN.

IZ HAVRA V NEWYORK

samo 6 dni

vozijo brzoparniki „francoske prekomorske družbe.“

Edina najkrajša črta.

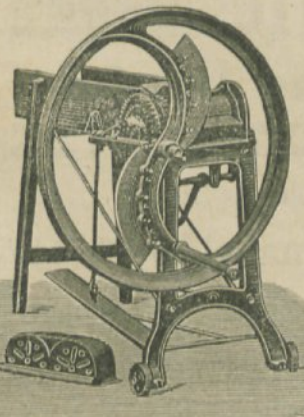
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

E. ŠMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

(26-24-9) nasprosti znane gostilne pri „Figovcu“.

(2-10-10)

Tovarna strojev in železolivarna

K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in obiralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, bencinovitih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta števil. 31.

Ustanovljeno leta 1818.

(105-4-8)

Mengiška pivovarna

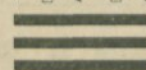

Julija Stare-ta ima v svoji zalogi v Novem mestu pri kolodvoru, v restavraciji pri Dol. železnici gosp. Fr. Perko-ta

vedno izborno Marčno pivo

v sodčkih in steklenicah na drobno in debelo.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega (53-12-7)

istrijsanskega vina,

belega in črnine, refoška, muškata, potem rakije po primerno nizkih cenah na prodaj. Za pristnost in solidno postrežbo se jamči.

Ivan Pujman, trgovec in posestnik vinogradov
v Vodnjanu-Dignano, drž. železnica, Istra.

Steckenpferd-lilijsko- mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicab. (99-25-3)

(122-12-2)

Tovarnar Franc Nechvíle

na Dunaju, V. 1., Margarethenstrasse Nr. 98

priporoča p. n. vinogradnikom, društvom in gostilničarjem svoje izdelke in sicer:
patentovano trtno škropilnico „Avstrija“, ročne in nahrbtne žvepljalnike „Vindobona“, škropilnice za drevje, sušilnice za sadje, kakor tudi vse potrebno orodje za vino in pivotoč ter za kletarstvo, kakor: grozdne in sadne mline in stiskalnice, pumpe in cevi za vino i. t. d.